

POSTANOWIENIE

26 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa J. K. i M. K.
przeciwko R. J.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej J. K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach
z 5 stycznia 2022 r., III Ca 934/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód J.K. w sprawie przeciwko R.J. o ustalenie wniósł skargę kasacyjną od wyroku z 5 stycznia 2022 r. Sądu Okręgowego w Gliwicach, na mocy którego oddalono apelację strony powodowej i orzeczono o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność w zakresie naruszenia art. 83 § 1 k.c. przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że nie jest możliwe, aby umowa uznana została za pozorną, w sytuacji gdy została ona przez obie strony faktycznie wykonana.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa i prawidłowej wykładni, jak również w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Natomiast nie jest to ogólnodostępny środek zaskarżenia orzeczeń, który umożliwia rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przysądu uregulowana w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony tylko do zbadania przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Zatem nie służy merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący ma obowiązek wskazać i uzasadnić określoną przesłankę przyjęcia skargi

kasacyjnej do rozpoznania. W ten sposób ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie tych przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione wyłącznie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne a skarga kasacyjna nie będzie instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. W związku z tym nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać szczegółowe i wyczerpujące argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Skarga kasacyjna może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną tylko w sytuacji, gdy trafność jej zarzutów jest dostrzegalna od razu, na pierwszy rzut oka, bez przeprowadzania wnikliwej jurydycznej ich analizy. Chodzi o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc chodzi o sytuacje, kiedy wyrok może być uznany za bezprawny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49).

Skarżący kwestionuje, że Sąd drugiej instancji nieprawidłowo przyjął, iż nie można stwierdzić pozorności umowy w sytuacji, gdy obie strony faktycznie ją wykonały. Powyższe twierdzenie należy uznać za niedopuszczalne, gdyż fakty ustalone przez Sąd drugiej instancji w wyniku swobodnej oceny prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego nie mogą być podważane w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.) i stanowią wiążącą Sąd Najwyższy podstawę faktyczną rozważań prawnych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno wynika, że pozwany zaprzeczył, iż złożył pozorne oświadczenie woli, zaś strona powodowa nie wykazała, by doszło do czynności prawnej symulowanej (art. 83 § 1 k.c.). Sąd Okręgowy wskazał, że ciężar dowodowy na podstawie art. 6 k.c. spoczywał na stronie powodowej, która mu nie sprostowała. Tym samym nie można uznać, że Sąd dopuścił się naruszenia powołanego przepisu. Negatywne konsekwencje w tym zakresie obciążają wyłącznie stronę powodową, nie zaś Sąd.

W świetle powyższego należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał, w jaki sposób skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący nie przedstawił żadnego wyводу na poparcie swoich twierdzeń o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, a w skardze zawarto jedynie polemikę z ustaleniami poczynionymi przez sądy obu instancji. W związku z tym, brak było podstaw do uznania, że w sprawie została spełniona przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[ał]

[SOP]